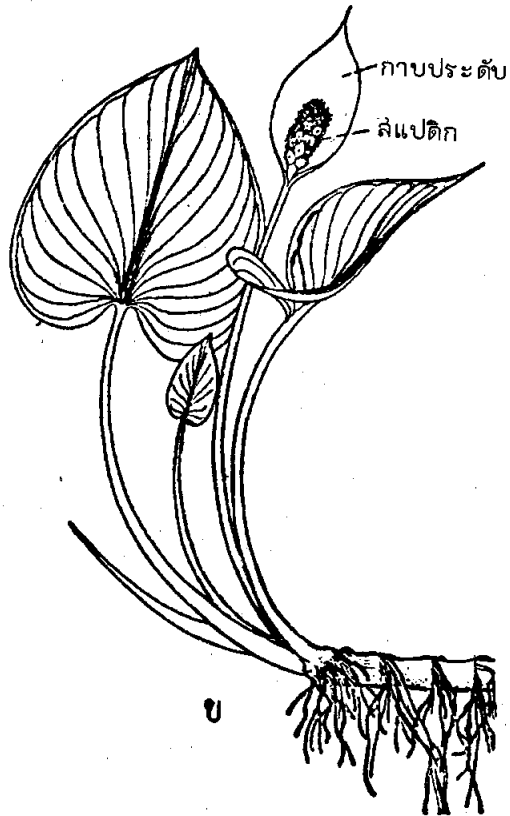
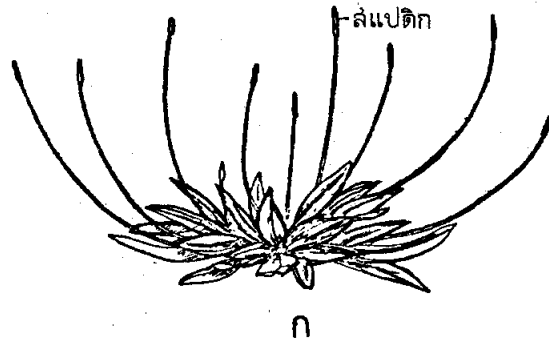

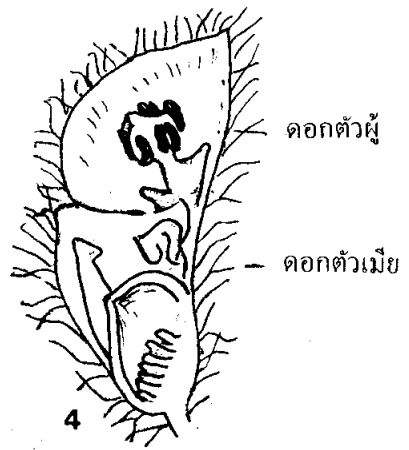
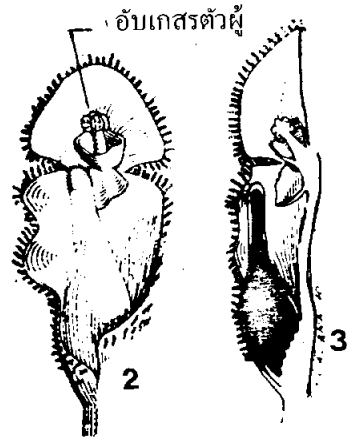

ภาพที่ 119 ผักหนาม (*Lasia spinosa*) แสดง (1) ต้นและใบอ่อนกำลังคลี่ (2) ช่อดอกหุ้มด้วยกาบประดับที่บิดเป็นเกลียว และใบอ่อน (ขวา) ที่มีขอบใบเรียบ กับใบแก่ (ซ้าย) ที่ขอบใบหยักเป็นพู

ภาพที่ 120 ก. *Orontium aquaticum* x 1/20

ข. *Calla palustris* x 1/40

ภาพที่ 121 จอก (*Pistia stratiotes*) แสดง (1) กลุ่มของต้น (2) ช่อดอกขยายใหญ่ (3) ช่อดอกผ่าซีกให้เห็นภายใน (4) ช่อดอกผ่าซีกดูจากด้านบน (5) ช่อดอกด้านบน

ตัวอย่างทั่วไป

<i>Aglaeonema costatum</i> N.E.Br.	ทางช้างเผือก Milky-way
<i>Aglaeonema oblongifolium</i> Kunth.	ลิ้นกระทิง Thorn-apple
<i>Aglaeonema modestum</i> Schott	เขียวหมื่นปี Chinese-evergreen
<i>Aglaeonema rotundum</i> N.E.Br.	โพธิ์ปลั่งกิ่ง
<i>Alocasia cucullata</i> (Lour.) Schott	ว่านนางกวัก
<i>Alocasia denudata</i> Engl.	แก้วหน้าม้า บอนนกก
<i>Alocasia indica</i>	กระดาด
<i>Alocasia lindenii</i>	ว่านเสน่ห์จันทร์ขาว
<i>Alocasia macrorrhiza</i> Schott	กระดาดช้าง Elephant-ear
<i>Alocasia odora</i> C. Hook.	กระดาดขาว <i>Alocasia</i>
<i>Amorphophallus bulbifera</i> Blume	บุกดอกก้าน
<i>Amorphophallus campanulatus</i>	บุก
<i>Antherium andreanum</i> Lindl. and hybrid	หน้าวัว <i>Anthurium</i>
<i>Antherium</i> ssp. and hybrid	หน้าวัวใบ <i>Foliage-anthurium</i>
<i>Caladium bicolor</i> Vente.	บอนสี <i>Caladium</i>
<i>Caladium humboldtii</i> Schott	บอนพญาเสวต
<i>Colocasia antiquorum</i> L.	บอน
<i>Colocasia antiquorum</i> var. <i>esculentum</i> Schott	เผือก
<i>Cyrtosperma johnsonii</i> N.E. Br.	สิงห์โทรา
<i>Dieffenbachia</i> spp.	สาวน้อยประแป้ง <i>Dumb-cane</i>
<i>Dieffenbachia barraquiniana</i>	ผักกาดขาว
<i>Dieffenbachia daguense</i> Engl.	ว่านหงสาวดี
<i>Hapaline</i> spp.	บอนส้ม
<i>Homalomena rubescens</i> Kunth	ว่านเสน่ห์จันทร์แดง
<i>Monstera deliciosa</i> Liebm.	พลูดึก
<i>Piper crocatum</i> Ruiz and Pav.	พลูนาค
<i>Rhaphidophora aurea</i> (Linden ex Audre) Furtado	พลูฝรั่ง
<i>Schismatoglottis picta</i> Schott	ลายขนนก
<i>Scindapsus aureus</i> Engl.	พลูด่าง <i>Golden-pothos</i>

Scindapsus pictus Hassk.

หัวใจแนบ

Scindapsus pictus Hassk. var. **argyreus**

หัวใจโปร่ง

Scindapsus officinalis Schott

พลูช้าง Devil-Ivy.

Spathiphyllum cannaefolium Schott

เคหสืไบกกล้วย เครื่องกระดาษ

Typhonium trilobatum Schott (**Alocasia odora**)

อุตตพิษ

ARECACEAE

(Palmaceae)

ช่อดัง วังศ์ปาล์ม

จำนวนและแหล่งที่พบ พบประมาณ 210 สกุล 4,000 ชนิด ส่วนใหญ่เป็นพืชในเขตร้อน

ลักษณะทั่วไป ต้นพืชส่วนใหญ่มีต้นสูงใหญ่หรือเป็นพุ่ม อาจพบมีต้นเป็นเถาขนาดต่าง ๆ ลำต้นเกลี้ยงหรือมีขน ไม่แตกกิ่ง ใบขนาดใหญ่มีทั้งใบเดี่ยวและใบประกอบที่มีใบย่อยเรียงตัวคล้ายขนนกหรือเรียงคล้ายพัดคลี่ ก้านใบจะแผ่ออกที่โคนเป็นกาบหุ้มลำต้น ใบเรียงตัวสลับกัน พวกที่มีต้นใต้ดินจะมีใบเกิดที่โคนต้น ส่วนพวกที่มีต้นยื่นขึ้นมาพื้นดินจะมีใบเกิดที่ปลายยอด

ดอกขนาดเล็ก สมบูรณ์เพศหรือแยกเพศ ดอกออกรวมเป็นช่อแบบสเปดิก มีใบประดับ (Bract) แข็ง ๆ หุ้ม ดอกประกอบด้วยกลีบรวม 6 กลีบ เรียงเป็น 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ ชั้นล่างสีออกเขียว ชั้นบนสีขาวนวล เกสรตัวผู้จำนวน 3-6 อันหรือมากกว่า เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่ที่ตั้งอยู่เหนือส่วนอื่นของดอกมี 1-6 ห้อง ถ้าเกิดจากใบดอก 3 ใบ มี 1 ห้อง ปลายรังไข่แยกเป็นหนามสั้น ๆ 3 แฉก มีออวุลห้องละ 1-2 เม็ด

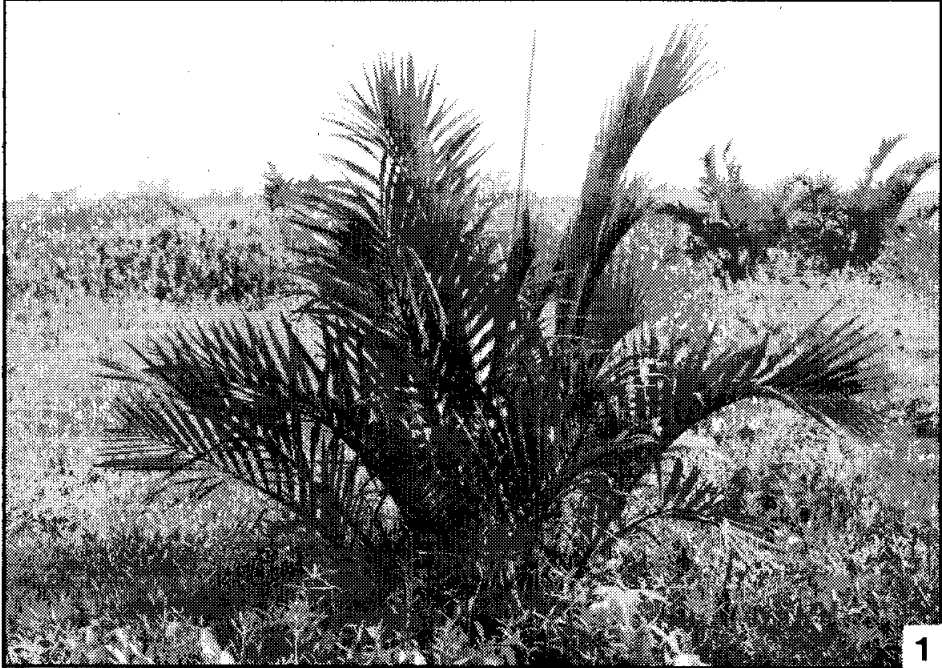
ผลชนิดรูปหรือเบอร์รี่ เมล็ดมีเอนโดสเปิร์มที่สมบูรณ์

พืชน้ำส่วนใหญ่พบในน้ำตื้น ที่แฉะริมฝั่งได้แก่

จาก (*Nypa fruticans*) เป็นพืชที่พบขึ้นริมฝั่งทะเลที่น้ำเค็มท่วมถึง มีต้นใต้ดินมีใบแทงขึ้นมาเป็นกอ ใบเป็นใบประกอบขนาดใหญ่ มีใบย่อยเรียงคล้ายขนนก ใบเรียงรอบต้น ดอกสีเหลืองออกรวมเป็นช่อแบบสไปค ผลออกรวมเป็นกลุ่มแน่น ๆ (เรียกว่าทลาย)

เบ้ง (*Phoenix humilis*) เบ้งทะเล (*Phoenix paludosa*) เป็นไม้พุ่ม ขึ้นเป็นกอในน้ำเค็ม ลำต้นสีเหลืองอมน้ำตาลถึงน้ำตาลไหม้ อยู่เดี่ยวหรือรวมกันเป็นกลุ่มมีใบเป็นใบประกอบคล้ายขนนกขนาดใหญ่ ใบย่อยรูปแคบยาวคล้ายใบจาก ปลายใบแหลม สีเขียวปนเหลือง ก้านใบแข็งมีหนามแหลมติดข้าง ๆ โคนใบแผ่ออกเป็นกาบหุ้มลำต้น ดอกออกเป็นช่อแบบสเปดิกหรือแบบแพนิกูล (เรียกว่าจั่นหรือทลาย) มีกาบประดับขนาดใหญ่ แข็ง เหนียว (เรียกว่ากาบเขียว) รองรับช่อดอก ดอกแยกเพศ ดอกตัวผู้อยู่ปลายช่อ ดอกสมบูรณ์ประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียว 3 กลีบ ไม่ค่อยร่วงกลีบดอกสีขาวนวล 3 กลีบ ร่วงง่าย เกสรตัวผู้ 6 อันเรียงเป็น 2 วง วงละ 3 อัน เกสรตัวเมียเกิดจาก 3 ใบดอก มี 1 ห้อง มีออวุล 1 เม็ด ผลชนิดรูป มีเมล็ดขนาดเล็ก มีเอนโดสเปิร์มใหญ่เพราะมีน้ำมันมาก

หลาวชะโอน (*Oncosperma spinosa*) มีต้นคล้ายหมากแต่มีหนาม ขึ้นได้ทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม

ภาพที่ 122 จาก (*Nypa fruticans*) แสดง (1) ต้น (2) โคนต้นเห็นช่อดอก

BUTOMACEAE (Limnocharitaceae)

ช่อดัง ตาลปัตรฤๅษี

จำนวนและแหล่งที่พบ พบประมาณ 4 สกุล ทุกชนิดเป็นพืชน้ำ พบทั่วทั้งในเขตหนาวและเขตอบอุ่น

ลักษณะทั่วไป พบทั้งพืชอายุฤดูเดียวและหลายฤดู ขึ้นอยู่ในน้ำและในที่ชื้นแฉะ มีลำต้นเป็นเหง้า ใบเดี่ยว รูปรีแกมรูปขอบขนาน แตกกรอบข้อเป็นกอ อาจมีบางส่วนของใบติดอยู่บนก้านดอก

Limnocharis มีขอบใบเรียบ เส้นใบขนาดเล็กเรียงตามขวาง ก้านใบยาว มักมีกาบใบ

ดอกสมบูรณ์เพศ เรียงตัวเป็นช่อคล้ายร่ม ชนิดที่มีดอกเดี่ยวมีน้อย ก้านดอกยาว ดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยง 3 กลีบแยกกัน ทนไม่ร่วงง่าย กลีบดอก 3 กลีบแยกกัน ขนาดใหญ่กว่ากลีบเลี้ยง เกสรตัวผู้จำนวน 6-9 อัน หรือมากกว่า เกสรตัวผู้ที่อยู่ด้านบนนอกอาจเป็นหมัน เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่ตั้งอยู่เหนือส่วนอื่นของดอก ส่วนใหญ่เกิดจากใบดอก 6 ใบแต่อาจจะมากกว่า ออวูลจำนวนมาก

ผลแก่แล้วแห้ง แตกตามตะเข็บล่าง มีเมล็ดขนาดเล็กจำนวน 6 เมล็ด หรือมากกว่า

พืชวงศ์นี้จัดว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับวงศ์ Alismaceae แยกกันได้จาก พืชวงศ์นี้จะมีออวูลมากในแต่ละใบดอก

การจัดจำแนกสกุลพืชน้ำ (ดัดแปลงจาก Cook, 1974)

- 1 Leaves linear, triangular in transverse section; embryo straight ..... **Butomus**
- 1 Leaves differentiated into petiole and blade; embryo curved or folded 2
  - 2 Leaf-blades obtuse or cordate at base, usually floating; petioles with transverse septate ..... **Hydrocleis**
  - 2 Leaf-blades cuneate at base, usually erect above the water; petioles without transverse septate 3
    - 3 Leaf-blades ovate to suborbiculate, apex rounded or emarginate; petals yellow; stamens more than 9, surrounded by a whorl of staminodes ..... **Limnocharis**
    - 3 Leaf-blades lanceolate to oblanceolate, apex tipped by a hard, blunt mucro; petals white; stamens about 9; staminodes absent ..... **Tenagocharis**

¹Cook, 1974 แยกสกุล **Butomus** ออกจากวงศ์ Limnocharitaceae เป็นวงศ์ Butomaceae ที่มีสกุลเดียวคือสกุล **Butomus**

Butomus

จำนวนและแหล่งที่พบ พบชนิดเดียวคือ **B. umbellatus** L. พบแถบยุโรป และในเขตหนาวของเอเชีย มักขึ้นในที่ชื้นแฉะ ตามขอบสระ ชานน้ำ อาจพบตามทางน้ำไหล ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับ

ลักษณะ ต้นเป็นแท่งใต้ดิน อายุหลายฤดู ใบแคบ ขาว 50–100 เซนติเมตร หรือมากกว่า กว้าง 0.3–1.0 เซนติเมตร โคนใบเป็นสามเหลี่ยมเมื่อตัดตามขวาง ใบเรียงตัวเป็น 2 แนวจากต้นที่มีลักษณะเป็นแท่ง เรียวแหลมตรงปลาย

ดอกออกเป็นช่อคล้ายร่ม สูงถึง 1 เมตร หรือมากกว่า ช่อดอกประกอบด้วยดอกเดี่ยวอยู่ตรงปลายช่อ ล้อมด้วยช่อดอกแบบไซม์ 3 ช่อ ก้านดอกย่อยยาว 5–10 เซนติเมตร ดอกสมบูรณ์เพศ ประกอบด้วยกลีบเลี้ยง 3 กลีบ ลักษณะคล้ายกลีบดอก สีชมพู มีเส้นใบสีเขียวเข้มกว่าจำนวนหลายเส้น ทนไม่ร่วงง่าย มีขนาดยาว 1–1.5 เซนติเมตร กลีบดอก 3 กลีบ ลักษณะคล้ายกลีบเลี้ยง แต่มักจะยาวกว่า เกสรตัวผู้จำนวน 6–9 อัน เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่ที่อยู่เหนือส่วนอื่นของดอก เกิดจากใบดอก 6–9 ใบ ติดกันเล็กน้อยตรงฐาน เมื่อแก่มีรูปร่างรูปไข่คลุมด้วยก้านชูเกสรที่คงทน มีเมล็ดจำนวนมาก กระจายอยู่ด้านในของผนังรังไข่ ยกเว้นตรงรอยตะเข็บของเส้นกลางใบและริมใบ เอมบริโอตั้งตรง

Hydrocleis Rich.

ชื่อพ้อง **Ostenia** Buch.

จำนวนและแหล่งที่พบ พบ 10 ชนิด **Hydrocleis nymphoides** (H. and B. ex Willd.) Buch. ดอกมีสีเขียว ปลูกเป็นไม้ประดับกันกว้างขวางในยุโรปตั้งแต่ ค.ศ.1830 ในประเทศไทยปลูกเป็นไม้ประดับ

ลักษณะ ต้นมีกิ่งทอดโค้งไปตามพื้น อายุหลายฤดูหรือฤดูเดียว ใบออกเป็นกลุ่มตามข้อ ก้านใบมีผนังกันตามขวาง ตัวใบรูปอวเวด ถึงรูปเกือบกลม แบน ฐานใบรูปหัวใจ

ดอกออกเป็นกระจุกที่มุมหรือปลายช่อ ลักษณะเป็นช่อคล้ายร่ม หรือเป็นดอกเดี่ยว กลีบดอกสีเหลือง บอบบาง ร่วงง่าย เกสรตัวผู้จำนวน 6 อัน ถึงจำนวนมาก อาจพบเกสรที่เป็นหมันเกิดอยู่ระหว่างเกสรตัวผู้และกลีบดอก จำนวนเท่าหรือมากกว่าเกสรตัวผู้ เกสรตัวเมียเกิดจาก 3–6 ใบดอก รูปร่างคล้ายหอกแหลม ๆ ติดกันที่ฐาน คอเกสรลักษณะคล้ายงอย

เมล็ดขนาดเล็กรูปคล้ายเกือกม้า

Hydrocleis nymphoides Buch.

ชื่อพ้อง *Hydrocleis humboldtii* Eng., *Limnocharis commersom* spreng., *Stratiotes nymphoides* Willd.

ชื่อพื้นเมือง ผิวน้ำ Water-poppy

ลักษณะ ผิวน้ำเป็นพันธุ์ไม้ต่างประเทศที่นำเข้ามาปลูกในประเทศไทย มีอายุหลายฤดู ลำต้นเป็นหัวชนิดคอร์ัม มีไหล แผ่ไปได้ดิน ใบรูปคล้ายใบบัว รูปหัวใจหรือรูปไข่ สีเขียวเข้ม เป็นมัน เนื้อใบหยากคล้ายหนังสัตว์ ด้านหลังสีเขียวอ่อน ก้านใบยาวทอดไปกับน้ำ ชูใบลอยขึ้นมาที่ผิวน้ำ ใบยาวประมาณ 10 เซนติเมตร กว้างประมาณ 7 เซนติเมตร กิ่งค่อนข้างอวบ ยาวประมาณ 1 เมตร ปลายแตกเป็นหลายยอด มีรากที่ข้อ เนื้อเยื่อที่ประกอบเป็นใบและก้านใบ จะเต็มไปด้วยเซลล์อากาศ (Aerenchyma) ทำให้คอร์ัมลอยขึ้นสู่ผิวน้ำ และปกคลุมผิวน้ำหนาแน่น

ดอกค่อนข้างใหญ่และสวยงาม ดอกอ่อนสีเขียว ดอกแก่สีเหลืองเป็นมัน แซมด้วยสีแดง มีสีน้ำตาลตรงกลาง ขนาดดอกกว้าง 4-5 เซนติเมตร ก้านที่ชูดอกอาจยาวถึง 10 เซนติเมตร ดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียว 3 กลีบ หนาไม่ร่วงง่าย กลีบดอกสีเหลือง 3 กลีบ โคนกลีบติดกันเป็นถ้วย เกสรตัวผู้และรังไข่มีจำนวนประมาณ 20 อัน เกสรตัวผู้จะรวมเป็นกระจุกอยู่กลางดอก เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่จำนวนมากที่เรียงตัวเป็นทรงกลม

ผิวน้ำจะเจริญเติบโตได้ดีที่อุณหภูมิ 68°-77°f และจะชงกการเจริญที่อุณหภูมิต่ำ ชอบขึ้นที่ดินปนทราย

Limnocharis Humb. and Bonpl.

จำนวนและแหล่งที่พบ พบ 2 ชนิดคือ *L. flava* (L.) Buch. มีกำเนิดแถบประเทศที่อบอุ่นของประเทศอเมริกา มากระจายกว้างขวางในแถบประเทศอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และ *L. mattogrossensis* O. Kuntze พบขึ้นตามที่แฉะ ริมตลิ่งและในนาข้าว ในประเทศไทย *L. flava* ใช้รับประทานเป็นผัก

ลักษณะ พืชอายุฤดูเดียวหรือหลายฤดู ใบเรียงเป็นกระจุก ก้านใบหนาเมื่อตัดดูตามขวางตัวใบรูปอวเวด ถึงเกือบกลม โคนใบแหลมติดกันใบ ใบอ่อนมีขนอง

ดอกออกเป็นช่อคล้ายร่ม ประกอบด้วยดอกจำนวน 2-15 ดอก กลีบดอกสีเหลืองอ่อน โคนกลีบสีเข้มกว่า รูปอวเวดถึงรูปกลมแบน ร่วงง่าย เกสรตัวผู้มีจำนวนมากเรียงเป็นวง วงนอกๆ จะเป็นหมัน รังไข่เกิดจากใบดอกจำนวนมาก แบน ติดกันแน่นจนมองเห็นเป็นรังไข่เดียว

Limnocharis flava (L.) Buch.

ชื่อพ้อง **Alisma flavum L., Damasonium flavum Mill, Limnocharis emarginata Humb and Bonpl**

ชื่อพื้นเมือง ตาลปัตรฤๅษี ตาลปัตรยายซี ผักก้านจง ผักขี้ด บอนจีน

ลักษณะ ผักก้านจงเป็นพันธุ์ไม้ที่เห็นขึ้นอยู่ตามคูหรือแอ่งน้ำที่ค่อนข้างตื้นเขิน ลำต้นมีลักษณะเป็นเหง้าขนาดเล็กจมอยู่ในโคลนแล้วส่งใบขึ้นมาเหนือน้ำ ก้านใบยาวเป็นเหลี่ยมค่อนข้างจะพองลมมีกาบใบหุ้มตั้งแต่เหง้าขึ้นมา ตัวใบแบนใหญ่ขนาดยาวประมาณ 15 เซนติเมตร กว้าง 12 เซนติเมตร ฐานใบรูปหัวใจ ปลายใบป้านคล้ายใบกล้วย ใบสีเขียวอ่อน

ดอกออกเป็นช่อคล้ายร่ม ก้านช่อดอกมีลักษณะคล้ายก้านใบ ยาว 20-90 เซนติเมตร มีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมตามยาว ก้านช่อดอกจะขยายใหญ่ขึ้นหลังจากดอกบาน ช่อหนึ่งประกอบด้วยดอกประมาณ 7-10 ดอก ดอกประกอบด้วยกลีบดอกจำนวน 3 กลีบ สีเหลืองอ่อน รูปร่างกลม บาง หลังจากดอกบานและกลายเป็นผลไปแล้ว ช่อดอกจะทอดลงไปใกล้ผิวน้ำและโค้งคดไปตามก้านใบ บางคนเห็นคล้ายตัวงูเขียว เลยมีชื่อเรียกว่าต้นงูเขียวด้วย

ผลกลมเกิดรวมเป็นกระจุก เมล็ดสีน้ำตาลหรือสีออกดำ ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร มีสันตามขวาง

เป็นพืชที่มีอายุหลายฤดูแต่ประพตติตนเป็นพืชอายุฤดูเดียวถ้ามีการเปลี่ยนที่อยู่สืบพันธุ์ด้วยไหล เมล็ด หรือต้นใต้ดิน มักพบขึ้นปนกับผักตบและวัชพืชอื่น ๆ

Tenagocharis Hochst

ลักษณะ พืชสกุลนี้มีทั้งอายุฤดูเดียวและหลายฤดู มีใบตั้งตรง ก้านใบยาวได้ถึง 20 เซนติเมตรหรือมากกว่า ตัวใบรูปหอก ยาว 3-12 เซนติเมตร กว้าง 1.5-3.5 เซนติเมตร ฐานใบแหลม ปลายใบแหลมหรือมน ที่ตรงปลายสุดจะมีลักษณะคล้ายหนามแข็ง ๆ ยื่นออกไป

ดอกออกเป็นช่อคล้ายร่ม มีดอกเรียงตรงปลายก้าน 1 วง (บางที่เรียงเป็น 2 วง ในต้นที่ใหญ่มาก ๆ) ก้านช่อดอกยาว ดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียวทนมไม่ร่วงง่าย กลีบดอกสีขาว บอบบาง เมื่อมีการถ่ายละอองเกสรแล้วกลีบดอกจะเหี่ยว เกสรตัวผู้จำนวน 9 อัน เกสรตัวเมียเกิดจาก 4-9 ใบดอก

ผลขนาดยาวมีหลายห้องติดกันตรงโคน ปลายแยกกันยื่นออกมาเหนือกลีบเลี้ยงขนาดยาว 9-12 มิลลิเมตร เมล็ดรูปเกือบม้วน ขนาดสั้นกว่า 0.5 มิลลิเมตร มีรอยเว้าเล็ก ๆ

Tenagocharis latifolia (D. Don) Buch.

ชื่อท้องถิ่น Butomopsis lanceolata Kunth

ชื่อพื้นเมือง ผักก้านจอง (สกลนคร)

ลักษณะ ผักก้านจองเป็นพืชที่มีต้นอยู่ใต้พื้นน้ำ มีก้านใบและก้านดอกเป็นสามเหลี่ยม ขนาดยาว ชูใบและดอกขึ้นมาเหนือน้ำ ใบรูปคล้ายหอก โคนใบแหลม ปลายใบแหลมหรือมน มีติ่งแหลม ๆ ตรงปลายใบ ก้านใบยาว 15-20 เซนติเมตร ใบยาวประมาณ 10 เซนติเมตร กว้างประมาณ 4 เซนติเมตร

ดอกออกเป็นช่อคล้ายร่ม เรียงตัวอยู่ตรงปลายก้านช่อดอกที่มีขนาดยาว ที่ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ดอกติดอยู่เกือบจุดเดียวกันและบานจากด้านนอกมาด้านใน ก้านดอกย่อยยาว 5-10 เซนติเมตร แต่ละดอกมีใบประดับสีเขียว รูปอูเวด ขนาดยาว 1-2 เซนติเมตร กว้างเกือบ 1 เซนติเมตร ร่องรับที่โคนก้านดอกย่อย ดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียวจำนวน 3 กลีบที่จะทนอยู่จนเป็นผลและหุ้มผลอยู่บางส่วน กลีบดอกสีขาว บอบบางจำนวน 3 กลีบ เห็นเร็ว เกสรตัวผู้จำนวน 6 อัน มีก้านเกสรเป็นแผ่นบางใส อับเกสรเหลือง รังไข่ตั้งอยู่เหนือส่วนอื่นของดอกมี ประมาณ 6 ห้อง

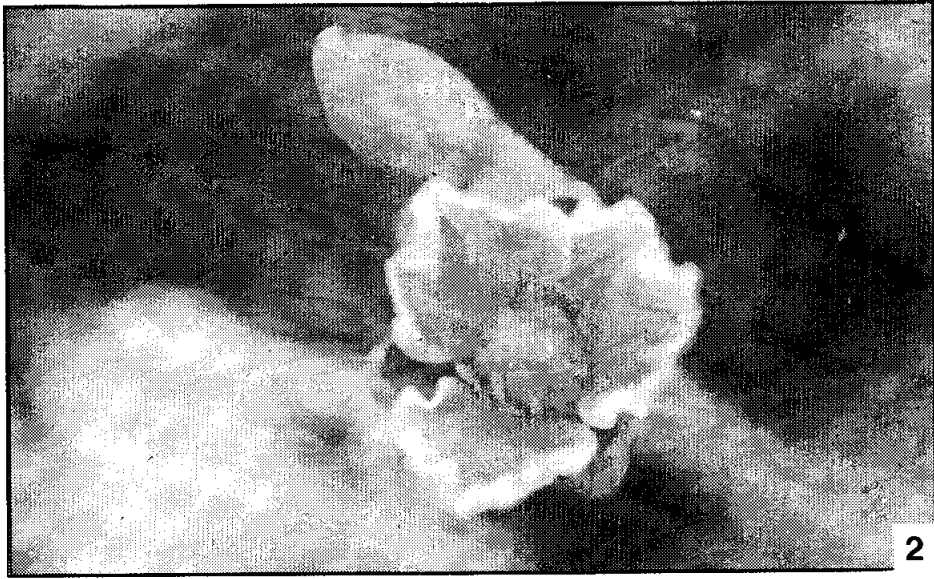
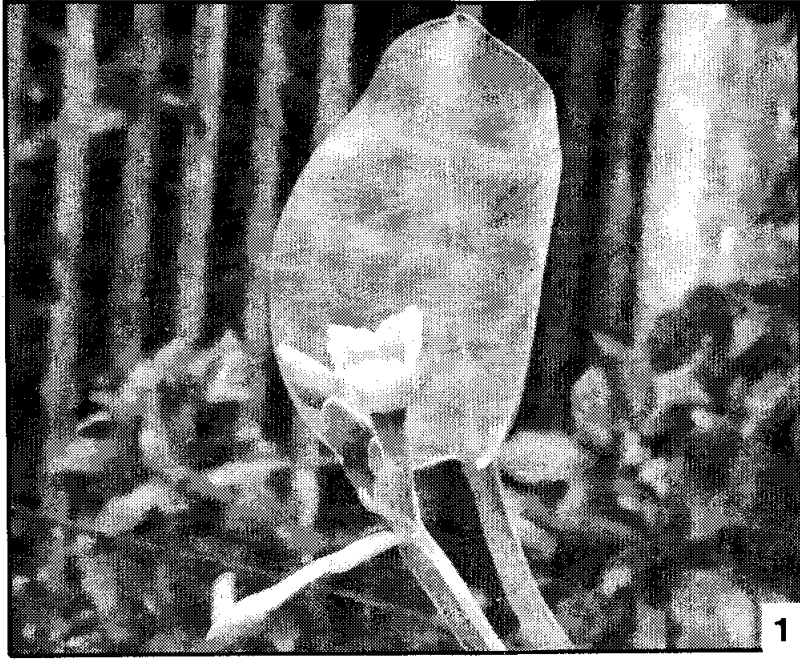
ผลชนิดแคปซูลติดกันที่โคน ปลายแยกออกเป็นพู ๆ ประมาณ 6 พู ขนาดยาว ประมาณ 1 เซนติเมตร ผลแก่แตกด้านใน (Ventral suture) เมล็ดมีจำนวนมาก รูปร่างรูปไข่ เว้าด้านหนึ่ง ขนาดไม่ถึงครึ่งมิลลิเมตร ติดตามผนังห้องของผล สีน้ำตาลอ่อน มีก้าน (Funiculus) สีขาว จัดเป็นพืชครั้งบกครั้งน้ำ

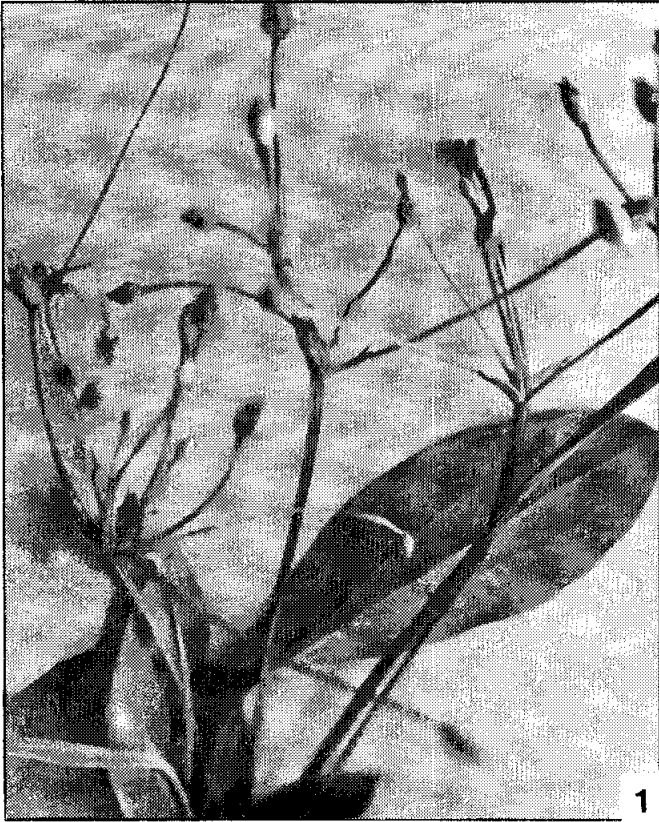
ก.

ภาพที่ 123 ก. ผิมน้ำ(*Hydrocleis nymphaeoides* Buch.)

ข. *Butomus umbellatus*

ภาพที่ 124 ตาลปัตรฤๅษี {*Limnocharis flava* (L.) Buch.} แสดง (1) ช่อดอกและใบ (2) ดอกขยายใหญ่

ภาพที่ 125 ผักก้านจอง { *Tenagocharis latifolia* (D. Don) Buch. } แสดง (1) ช่อดอก (2) ผลขยายใหญ่ (3) เมล็ดขยายใหญ่ที่ฉีกผลออก

COMMELINACEAE

ชื่อวงศ์ วงศ์ผักปราบ The spiderwort

จำนวนและแหล่งที่พบ พบประมาณ 38 สกุล 500-600 ชนิด ส่วนใหญ่พบในเขตอบอุ่น หลายสกุลพบในที่แฉะ ได้แก่ *Aneilema* R.Br., *Commelina* L., *Cyanotis* Don., *Floscopa* Leud. ที่พบอยู่ในน้ำได้แก่ *Murdennia* Royle

ลักษณะทั่วไป พืชสกุลนี้มักเป็นพืชล้มลุกที่มีลำต้นอวบ ต้นมีเมือก ใบยาว โคนใบแผ่ออกเป็นกาบ ตัวใบรูปออดเวด หรือรูปแคบยาว ปลายใบแหลม พวกที่เป็นพืชน้ำมักพบเกิดริมฝั่งน้ำในที่แฉะ หรือในน้ำตื้น

ดอกออกเป็นกระจุกที่ปลายยอด กลีบเลี้ยงสีเขียวหรือสีอื่นจำนวน 3 กลีบ กลีบดอกสีชมพู สีม่วง หรือสีน้ำเงินอ่อน จำนวน 3 กลีบ ก้านข้างบาง เกสรตัวผู้จำนวน 6 อัน เรียงเป็น 2 วง ก้านเกสรมีขนยาว ๆ กลุม เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่อยู่เหนือส่วนอื่นของดอก มี 1-3 ห้อง

Aneilema herbaceum (Roxb.) Wall.

ชื่อพื้นเมือง โกรฐทุ่งนา

ลักษณะ พืชล้มลุกมีลำต้นสูงประมาณครึ่งเมตร ใบกว้าง 1-3 เซนติเมตร ยาวประมาณ 18 เซนติเมตร มีกาบใบหุ้มลำต้น

ดอกสีขาวจำนวน 3 กลีบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของดอกประมาณ 1 เซนติเมตร มีเกสรตัวผู้ 3 อัน โคนก้านเกสรจะมีขนเป็นปุยสีม่วง ดอกบานเวลาเย็น

ผลกลม ขนาดประมาณ 0.5 เซนติเมตร

พืชชนิดนี้ชอบขึ้นในที่ลุ่มหรือตามริมฝั่งลำธาร

Commelina

ลักษณะ พืชล้มลุกอายุฤดูเดียวหรือหลายฤดู มีลำต้นอวบเลื้อยไปตามพื้นชูยอดขึ้นมา โดยเฉพาะกิ่งที่มีดอกมักจะชูตั้งขึ้น ต้นแตกกิ่งมาก ใบรูปหอกหรือรูปไข่ ปลายใบแหลม ฐานใบขนาดไม่เท่ากัน โคนใบจะติดกันเป็นกาบรูปทรงกระบอกหุ้มลำต้นและมีขน ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับกัน ยาว 4-10 เซนติเมตร กว้าง 2-5 เซนติเมตร

ดอกออกเป็นช่อแบบไซม์ ประกอบด้วยดอกจำนวน 1-3 ดอก เกิดอยู่ปลายก้านช่อดอกที่มีขนาดพอมชูขึ้นมาจากกาบประดับลักษณะคล้ายใบพับเข้าหากัน ไม่มีก้าน โคนกาบ

ประดับติดกัน ดอกไม่สมดุลง สมบูรณ์เพศ หรือเป็นดอกตัวผู้ ดอกเล็กขนาดประมาณ 6 มิลลิเมตร ประกอบด้วยกลีบเลี้ยงจำนวน 3 กลีบ กลีบดอกสีน้ำเงินหรือสีม่วงอมชมพูจำนวน 3 กลีบ ขนาดไม่เท่ากัน เกสรตัวผู้จำนวน 6 (หรือ 5) อัน 3 อันล่าง (หรือ 2 อัน) ไม่เป็นหมัน อันบนเป็นหมัน ก้านเกสรไม่มีขน เกสรตัวเมียเกิดจาก 2-3 ใบดอก ไม่มีก้าน

ผลชนิดแคปซูล รูปร่างรูปไข่ ภายในแบ่งออกเป็น 3 ห้อง แต่ละห้องมีเมล็ด 1-5 เมล็ด สีดำ ขนาดยาว 1-2 มิลลิเมตร ผิวเมล็ดจะมีเส้นยื่นออกมาสานกันเป็นรูปแหวนๆ เป็นพืชที่พบทั้งในน้ำตื้นและที่ลุ่ม

การจัดจำแนกชนิดพันธุ์ (Basel et al., 1982)

- 1 Spathe margins free to base 2
  - 2 Perennials; roots thick, cord-like; flowers yellow ..... **C. africana**¹
  - 2 Annuals or rarely perennials; root thin, fibrous; flowers blue or pink-orange 3
    - 3 Leaves linear; spathes mostly less than 1 cm long; flowers pink-orange (rarely blue) ..... **C. subulata**
    - 3 Leaves lanceolate to elliptic; spathes all or mostly more than 1 cm long; flowers blue 4
      - 4 Seeds (2-) 2.5-3.5 mm long, pitted and often rugose; lower petal white . **C. communis**
      - 4 Seeds 2-2.5 (-3) mm long, with a raised reticulum; lower blue ..... **C. diffusa**²
- 1 Spathe margins fused at least near the base 5
  - 5 Leaves sessile, base cordate or auriculate, sometimes clasping the stem; seeds spherical ..... **C. latifolia**
  - 5 Leaves mostly petiolate, base cuneate; seeds various but not spherical 6
    - 6 Perennials with thick roots; sheaths auricles at the apex; lower petal every reduced inconspicuous, white; cleistogamous flowers absent ..... **C. erecta**
    - 6 Annuals (rarely perennials) with thin, fibrous roots; sheaths without auricles; lower petal reduced but conspicuous, blue; cleistogamous flowers sometimes present .. 7
      - 7 Leaves ovate to ovate-elliptic; sheaths often with red hairs at the apex; lateral stamen filaments not winged; seeds reticulate ..... **C. benghalensis**³

¹ มีชื่อพ้อง **C. subulata** Roth. มีดอกไม่สมดุลง สีเหลืองหรือสีชมพูอมส้ม

² มีชื่อพ้อง **C. longicaulis** Jacq. และ **C. nudiflora** L.

³ มีชื่อพ้องว่า **C. prostata** ไม่พบในพื้นที่และ

- 7 Leaves narrowly oblong to oblong-elliptic; sheaths lacking red hairs; lateral stamen filaments winged; seeds smooth .....**C. forskalaei**

Cyanotis

ลักษณะ พืชอายุฤดูเดียวหรือหลายฤดู มีใบเรียงสลับ โคนใบเปลี่ยนไปเป็นกาบ

ดอกออกเป็นช่อแบบไซม์ ตรงปลายกิ่งหรือที่มุมโคนกิ่ง ดอกสมดุลย์ สมบูรณ์เพศ ประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียว 3 กลีบ โคนกลีบติดกันเล็กน้อย กลีบดอก 3 กลีบ โคนกลีบติดกันมากกว่าการติดของโคนกลีบเลี้ยง เกสรตัวผู้จำนวน 6 อัน ขนาดเท่ากัน ก้านเกสรมีขนแข็ง ๆ ขึ้นหนาแน่นเหนือกึ่งกลางก้านขึ้นไป ตรงปลายก้านเกสรพองออกเป็นกะเปาะใส ๆ เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่ที่อยู่เหนือส่วนอื่นของดอก มี 3 ห้อง คอเกสรไม่มีขนหรือมีขนแข็ง ๆ ที่ตรงปลายเมล็ด คอเกสรจะพองออก

ผลชนิดแคปซูล มี 3 ห้อง แต่ละห้องมีเมล็ด 3 เมล็ด เมล็ดมักจะมีรูที่ผิวนอก และมีรอยแผลเป็นที่ฐาน มีฝาเปิดตรงปลาย

การจัดจำแนกชนิดพันธุ์ไม้ น้ำ (Basel et al., 1982)

- 1 Fertile leaf-sheaths greatly swollen in fruit; capsule valves deeply notched at apex; seeds deeply pitted .....**C. axillaris**
- 1 Fertile leaf-sheaths slightly swollen in fruit; capsule valves pointed or rarely slightly notched; seeds shallowly pitted .....**C. cucullata**

ในประเทศไทยพบชนิดหนึ่งที่อยู่ได้ในน้ำและได้แก่ต้นหอยสังข์ (*C. barbata*) พบตามดินที่ค่อนข้างเค็ม

Cyanotis barbata R & S

ชื่อพื้นเมือง หอยสังข์

ลักษณะ หอยสังข์มีดินพอม ขาว ใบเดี่ยวออกสลับกัน มีขน ปลายใบแหลม

ดอกออกเป็นช่อคล้ายสไปค์ ร่องรับด้วยใบประดับสีเขียว รูปหัวใจจำนวน 1 ใบ แต่ละดอกมีใบประดับย่อยสีเขียวปลายสีออกแดง รูปรางโค้ง ปลายแหลม 1 คู่ร่องรับ ใบประดับย่อยจะเรียงซ้อนกันคล้ายรูปหอยสังข์ ดอกจะค่อย ๆ บานทีละดอกออกไปทางปลายช่อ ดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีออกขาว ขนาดเล็ก รูปคล้ายหอก จำนวน 3 กลีบ โคนกลีบติดกัน ปลายกลีบแยกออก กลีบดอกขนาดใหญ่เห็นชัด โคนกลีบติดกันตรงปลายแยกออกเป็นกลีบกลม ๆ จำนวน 3 กลีบ เกสรตัวผู้จำนวน 6 อัน มีขนยาว ๆ ติดตามก้านเกสร ปลายก้านพอง

ออกเป็นกะเปาะติดกึ่งกลางของอับเรณู เกสรตัวเมียประกอบด้วยรังไข่มี 3 พู ตั้งอยู่เหนือ ส่วนอื่นของดอก ปลายกอกเกสรพองออก ทั้งกลีบดอก เกสรตัวผู้และเกสรตัวเมียมีสีม่วงอม น้ำเงิน อับเกสรตัวผู้สีเหลือง

พบตามที่แฉะในดินที่ค่อนข้างเค็ม มักพบในบริเวณใกล้ชายทะเล จัดเป็นพืชริมฝั่ง

Floscopa scandens Lour.

ชื่อพื้นเมือง ปลายร้าง ผักปราบข้าง

ลักษณะ เป็นพืชล้มลุกที่มีต้นเป็นเถายาวประมาณครึ่งเมตร ใบเดี่ยวออกสลับกัน ขนาดกว้าง 1-3 เซนติเมตร ยาว 3-5 เซนติเมตร ปลายใบและโคนใบแหลม เส้นใบขนานกันจนสุดปลาย ใบ โคนใบแผ่ออกเป็นกาบหุ้มลำต้น ลำต้นและดอกมีขน

ดอกสีม่วง มี 3 กลีบ ดอกออกเป็นช่อที่ปลายยอด

พืชชนิดนี้ชอบขึ้นรวมกันเป็นกลุ่มในที่ลุ่ม ขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว จัดเป็นพืช ริมฝั่ง

Murdannia

ลักษณะ เป็นพืชอายุฤดูเดียวหรือหลายฤดู ใบเรียงสลับกัน โคนใบแผ่ออกเป็นกาบ ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่งหรือที่มุมโคนกิ่ง ดอกสมบูรณ์หรือเกือบสมบูรณ์ สมบูรณ์เพศ หรือเป็นดอก ตัวผู้ ดอกประกอบด้วยกลีบเลี้ยงสีเขียว 3 กลีบแยกกัน กลีบดอก 3 กลีบ เกสรตัวผู้ จำนวน 6 อันหรือน้อยกว่า ที่จะทำหน้าที่ได้เพียง 2-3 อัน ก้านเกสรบางอันจะมีขนแข็งๆ เกสรตัว เมียประกอบด้วยรังไข่ที่ตั้งอยู่เหนือส่วนอื่น ๆ ของดอก มี 3 ห้อง

ผลชนิดแคปซูล มี 3 ห้อง ที่แต่ละห้องมีเมล็ดจำนวน 1-หลายเมล็ด

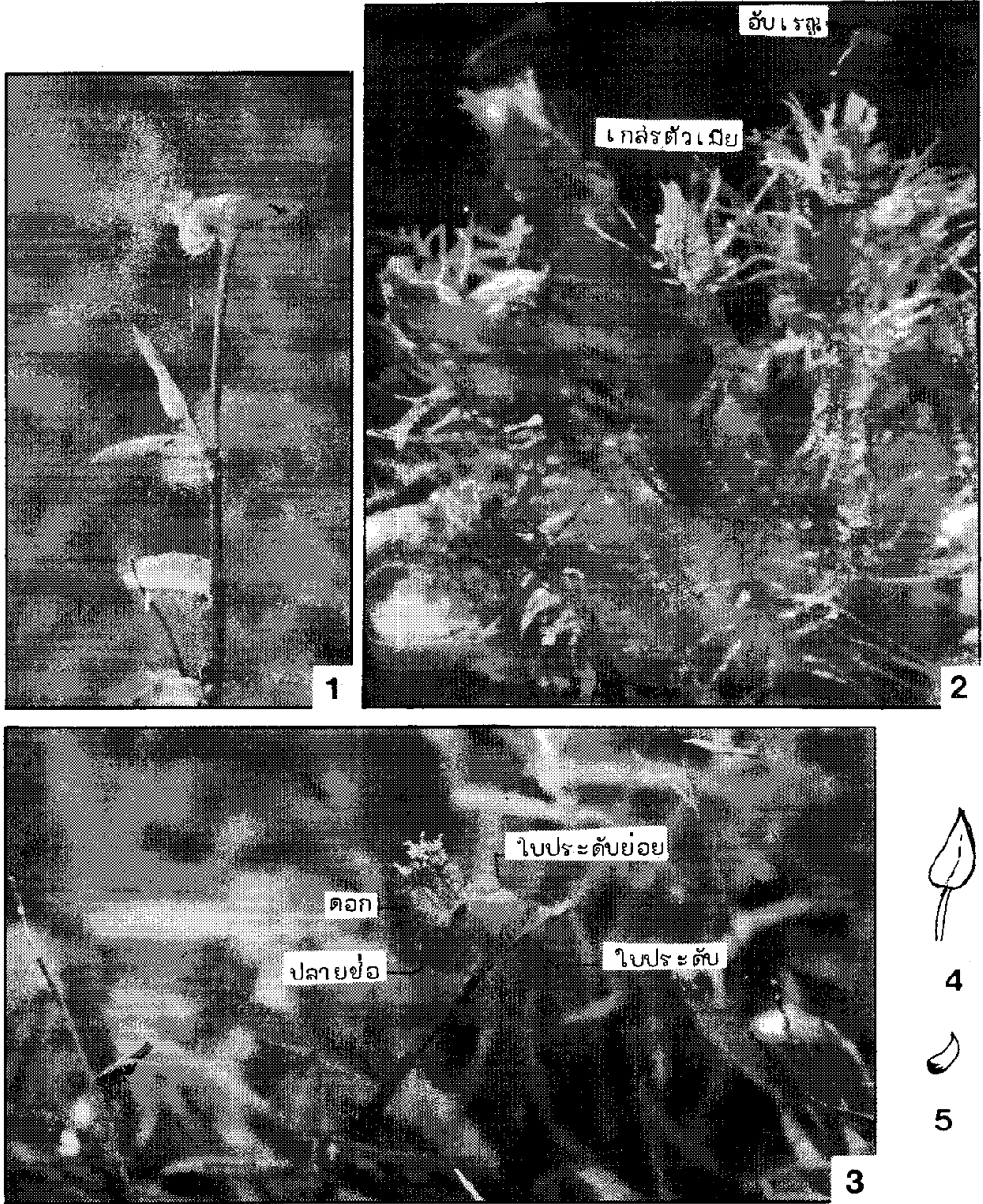
การจัดจำแนกชนิดพันธุ์ไม้ น้ำ (Basel et al., 1982)

- 1 Flower solitary or fascicled, terminal and in the upper leaf-axils; capsules 5-9 mm long
.....**M. keisak**
- 1 Flowers in peduncled, paniculiform or racimeform inflorescences; capsules 3-5 mm long
.....2
- 2 Bracteoles deciduous; capsules with 2 seeds per cell; stamens 2 fertile and 4 sterile
.....**M. nudiflora**⁴
- 2 Bracteoles persistent; capsules with 3-7 seeds per cell; stamens 3 fertile and 3 sterile
.....**M. spirata**

⁴ ชื่อพ้อง *Commelina nudiflora* L., *Anellema malabarica* (L.) Merrill และ *A. nudiflorum* (L.) Wall.

ภาพที่ 126 ผักปราบ (*Commelina nudiflora* L.) แสดง (1) ต้น (2) ดอก

ภาพที่ 127 หอยสังข์ (*Cyanotis barbata* R & S) แสดง (1) ใบและดอก (2) ดอกขยายใหญ่เห็นเกสรตัวผู้ชูขึ้นมาสีเหลือง (3) เกสรตัวผู้ติดกันเป็นหลอดมีขน และเกสรตัวเมีย มีขนปกคลุมและตรงปลายพองออก (4) ใบประดับ (×1) (5) ใบประดับย่อย (×1)

ตัวอย่างทั่วไป

Aneilema herbaceum (Roxb.) Wall. ex Kunth

Cyanotis axillaris R & S

Dichosanda thyrsoflora Mikan

Floscopa scandens Lour.

Murdannia nudiflora (L.) Brenan

Setcreasea purpurea Boom

Streptolirion volubile

Tradescantia virginiana

Zebrina pendula Schnitzl

Rhoeo spathacea (Swartz.) W.J. Stearn.

Rhoeo discolor Hance

โกฐทุงนา

ผักปราบ กินกุ่มหลวง

ขิงม่วง Blue-ginger

ปลายรัง ผักปราบช้าง

หญ้าลิ้น กินกุ่มน้อย Spreading-day flower

ผักปราบม่วง หัวใจม่วง หัวใจราหู Purple-heart

ผักปราบเครือ

กาบหอยแครง

ก้ามปูหลุด ก้ามปู Wandering-Jew

ว่านกาบหอย Moses-in a boat

ว่านกาบหอย

CYPERACEAE

ช่อวงศ์ กก Sedge

จำนวนและแหล่งที่พบ พบประมาณ 70 สกุล 3,700 ชนิด กระจายทั่วโลก โดยเฉพาะในเขตกึ่งเขตร้อน พบหนาแน่น ในจำนวนนี้มีประมาณ 30 สกุลที่ขึ้นในที่ชื้นแฉะหรือน้ำตื้น

ลักษณะทั่วไป กกเป็นพืชอายุหลายฤดูที่มีลักษณะคล้ายหญ้า ต้นประกอบด้วยต้นใต้ดินที่มีไหลแตกออกไปเจริญเป็นต้นใหม่ ต้นบนดินมีลักษณะเป็นก้านกลมหรือก้านสามเหลี่ยม ต้นส่วนที่อยู่ใต้น้ำจะมีรากฝอยที่บริเวณข้อ เนื่องจากไหลจะไปงอกต้นบนดินและกระจายทั่วไป ทำให้กกเกิดรวมกันเป็นกลุ่ม

ใบแคบยาวมักเรียงตัวที่โคนต้นเป็น 2-3 แถว เส้นใบเรียงขนานกัน โคนใบแผ่ออกเป็นกาบหุ้มปล้องและติดกันเป็นรูปทรงกระบอก บางชนิดมีต้นบนดินพอม มีผิวเรียบเป็นมัน ไม่มีใบ มีแต่กาบใบหุ้มโคนต้นติดกันเป็นท่อ

ดอกขนาดเล็ก สมบูรณ์เพศหรือมีเพศเดียว ที่ต้นตัวผู้และต้นตัวเมียแยกกัน ดอกแทงออกมาจากใบประดับที่มีลักษณะเป็นกลีบบางใสเรียก กลุม กลุมจะเรียงเกยกัน ดอกออกรวมเป็นช่อชนิดสไปค อาจเป็นช่อเดี่ยว ๆ หรือรวมกันเป็นช่อประกอบแบบสไปค แพนนิเคิล เฮด ร่ม แรชึม หรือเป็นมัด (Fascicle) ไม่มีกลีบดอก อาจมีกลีบรวมที่มีลักษณะคล้ายใบเกดัดหรือเป็นขนแข็ง ๆ เรียงตัวอยู่ใต้รังไข่ เกสรตัวผู้มีจำนวน 3-8 อัน อับเกสรติดตั้งบนก้านเกสร (Innate) เกสรตัวเมียมี 2-3 อัน ประกอบด้วยรังไข่ที่ตั้งอยู่เหนือส่วนอื่นของดอกมี 1 ห้อง คอเกสรสั้นหรือยาวแล้วแต่ชนิดของกก

ผลชนิดนัท รูปร่างคล้ายเลนส์ รูปทรงกระบอก รูปสามเหลี่ยมหรือรูปกลม อาจมีขนแข็ง ๆ ตรงโคน

กกมีลักษณะคล้ายหญ้าดังได้กล่าวแล้ว ต่างกันตรงที่กกอาจมีต้นเป็นก้านเหลี่ยมและแข็ง นอกจากนี้ กกแต่ละดอกมีกลุม 1 อันหุ้มอยู่ (หญ้ามักมีกลุม 2 อันอยู่ที่ฐานของช่อดอกย่อย) กกชนิดที่มีช่อดอกย่อยแต่ละช่อมีดอกหลายดอก กลุมที่หุ้มดอกอยู่อาจเรียงตัวเป็น 2 แถวหรือเรียงเป็นคล้ายบันไดเวียน ช่อดอกย่อยเมื่อดูตามขวางอาจมีลักษณะแบนหรือกลม ขึ้นกับชนิดของกก โดยปกติมักพบกลุมที่เป็นหมันจำนวน 1-หลายอันที่ฐานของช่อดอกย่อยบน ๆ

กกในประเทศไทยที่พบอยู่ในน้ำและรู้จักกันดีมักเป็นกกในสกุล **Cyperus**, **Scirpus** และ **Eleocharis** เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ มักพบเป็นพืชริมฝั่งที่ยังมีชีวิตอยู่ได้เมื่อน้ำท่วม

การจัดจำแนกสกุลไม้หญ้า (Cook, 1974)

- 1 All glumes arranged strictly in 2 rows on the axis of the spikelet; all flowers except lowest fertile 2
- 2 Inflorescence a terminal, simple or compound umbel or head; perianth bristles absent .....**Cyperus**
- 2 Inflorescences axillary from the leaf sheaths; perianth bristles present with downward pointing hairs .....**Dulichium**
- 1 Glumes arranged spirally on the axis, or the lowest glumes in two rows and sterile 3
- 3 Inflorescence a solitary terminal spikelet; bracts absent or very small
- 4 Flowers unisexual; nut enclosed in a sac .....**Carex**
- 4 Flowers bisexual; nut not enclosed in a sac 5
- 5 Stems erect; plant tufted or with a creeping rhizome .....**Eleocharis**
- 5 Stems creeping, or floating, or submerged, often rooting at the nodes 6
- 6 Plant with numerous sterile stems in successive whorls; perianth bristles present .....**Websteria**
- 6 Plant without whorls of sterile stems; perianth bristles absent ..... **Eleogiton**
- 3 Inflorescence of rarely 1 apparently lateral, usually 2 or more spikelets; bracts present 7
- 7 Spikelets much reduced and crowded into spikelet-like spikes; glume-like bracts very hard and stiff 8
- 8 Inflorescence a compound panicle of many spikes 9
- 9 7 or 8 stamens per spikelet .....**Diplasia**
- 9 2 stamens per spikelet .....**Hypolytrum**
- 8 Inflorescence simple, of 1 to few lateral spikes 10
- 10 Spikes large, solitary .....**Lepironia**
- 10 Spikes small, grouped in a lateral cluster .....**Chorissandra**
- 7 Spikelets reduced; glumes not hard and stiff 11
- 11 Flowers unisexual, ovary the stamens not enclosed in the same glume 12
- 12 Inflorescence of bisexual clusters of spikelets in the axils of leafy bracts . 13

- 13 Clusters of spikelets sessile or shortly stalked, solitary or few in each leaf axil .....**Diplacrum**
- 13 Clusters of spikelets long stalked; many in each leaf axil; stalks often recurved .....**Calyptocarya**
- 12 Inflorescence paniculate, or if of axillary clusters, then spikes unisexual . 14
- 14 Nut very large, often with a cupule or stipe at its base ..... **Scleria**
- 14 Nut small, without cupule 15
- 15 Female flowers enclosed in a sac .....**Carex**
- 15 Female flowers enclosed by 2 glumes ..... **Lagenocarpus**
- 11 At least one flower of spikelet bisexual, with ovary and stamens in the same glume 16
- 16 Spikelet with many perfect flowers 17
- 17 Perianth bristles very long and silky, more than 6 ..... **Eriophorum**
- 17 Perianth bristles short, or absent, or if silky then only 6 18
- 18 Inflorescence with several flat or leaf-like bracts at the base 19
- 19 Spikelets 1 to 6 in a terminal head; flower enclosed by small scales .....**Ascolepsis**
- 19 Spikelets not in a terminal head; perianth of bristles or absent 20
- 20 Inflorescence of sessile and shortly stalked heads; stigmas 2; bristles absent .....**Oxycaryum**
- 20 Inflorescence several times compound stigmas 3; bristles usu. 6. often silky .....**Scirpus**
- 18 Inflorescence with one leafy or several non-leafy bracts at the base 21
- 21 Style swollen at the base, caducous or persistent 22
- 22 Spikelets in terminal and axillary cymes; style almost wholly persistent; beak large .....**Psilocarya**
- 22 Spikelets in a terminal umbel; style base only persistent; beak small or absent .....**Fimbristylis**
- 21 Style not swollen at the base, wholly caducous 23